

De ontwapende schildwacht : kluchtspel

<https://hdl.handle.net/1874/371864>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT

TE UTRECHT

1929

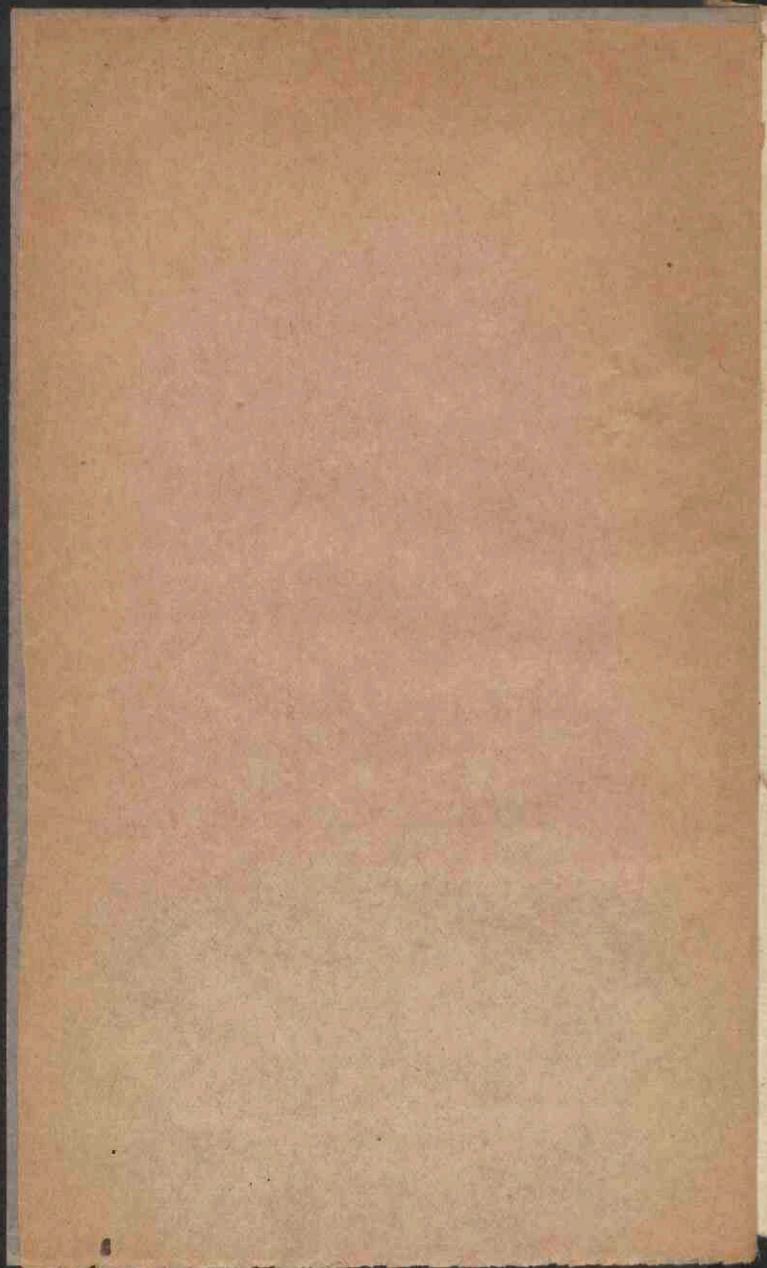
**Verzameling tooneel=
stukken uit de
nalatenschap van
Prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 842

Dr J. de Winkels
n° 795 C

842

D E
O N T W A P E N D E
S C H I L D W A C H T ;
K L U C H T S P E L .

DOOR
H. VAN ELVERVELT.

A M S T E R D A M .
Gedrukt voor de Liefhebbers: 1768.

13

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

VERTOONERS.

FILIBERT.

LUCILLE, *Dochter* } *van Filibert.*
JORIS, *Knecht* }

LEANDER, *Minnaar van Lucille.*

FLIP, *Knecht van Leander.*

Het Spel speelt voor 't huis van Filibert.

D E

O N T W A P E N D E

S C H I L D W A C H T ;

K L U C H T S P E L .

E E R S T E T O O N E E L .

F I L I B E R T , J O R I S .

F I L I B E R T .

N u Joris! tracht wel op te passen,
 En laat u door geen list verrassen;
 Leander loert op myn Lucill',
 Die ik hem nimmer geven wil;
 En wyl ik heimlyk heb vernomen,
 Dat hy mischien zal herwaards komen
 Als ik niet t' huis ben, zult gy daar
 Gaan staan, tot weering van 't gevaar,
 Om my terstond bekend te maaken,
 Als gy hier iemand ziet genaaken.
 Ik ga by Grypgeld d'Advocaat,
 Om eens te hooren, hoe het staat
 Met myn Proces, dat van den morgen
 Bepleit word: draag toch goede zorgert.

J O R I S .

't Is wel, Sinjeur! ik zal de wacht,
 Veel beter houden als je dacht;
 δ 'K ben zo slim, en zo vol listen;
 Dat ik myn recht niet laat berwisten,
 En dat my niemand pieren kan,
 Al leit hy 't nog zo listig an.

4 DE ONTWAPENDE

FILIBERT.

Heel goed, wy zullen 't nu probeeren.

JORIS.

Ja doe je dat, ik wil je zweeren,
Dat ik meer weet als andre tien;
En wijje daar een klucht van zien,
Probeer het zelf, dan zal het het blyken,
Dat ik nooit van myn' pligt zal wyken,
En hier ook niemand binnen laat,
Alfchoon hy nog zo vejend praat;
Ja fchoon hy dreigt met barfe woorden,
En zweert dat hy my wil vermoorden;
Ik fta gelyk een muur zo pal,
En fchroom in 't minst geen ongeval.

FILIBERT.

Laat zien of gy uw woord zult houwen.

Filibert gaat heen en keert weder.

Dag Joris! beste Vriend....

JORIS.

Ja trouwen!

Ik acht geen vleijery,

FILIBERT.

Myn Vriend,

Ik weet dat gy getrouwlyk dient;
Maar 'k zal u duizend kroonen geeven,
Om in den ouden dag te leeven,
Als gy my laat in huis.

JORIS, *fchielyk.*

Gantsch bloed!

Geef op het geld: die buit is goed.

FILIBERT.

Ha fchurk! heet dat nu op te pafen,
Dat gy u laat terftond verrafen
Door d'aangenaamen glans van 't geld!
Wel foei! is 't zo met u gefeld?

S C H I L D W A C H T. 5

JORIS.

Sinjeur verhekskuseerne, ik dacht 'er!
Niet om, dat ik hier ita als Wachter;
Ook biêje voort wat al te veel;
Want als je maar het derdendeel
Geboden had, ik laat me hangen,
Zo jy niet straks had bot gevangen.

FILIBERT.

Laat zien.

Filibert gaat te rug en keert weder.

Dag Joris! beste maat,

Ik zie dat gy hier ledig staat,
Gy zoud my op het hoogst verplichten,
Zo gy een boodschap woud verrichten.
Het is niet verr'; ik zal u tien
Ducaaten geeven.

JORIS.

Laat eens zien,

Hoe verr' is 't wel?

FILIBERT.

Het is maar ginder,

Gy kunt het maklyk, en in minder
Dan drie minuutjes doen.

JORIS.

Geef op

Het geld....

FILIBERT, *bem schoppende.*

Daar is het met deez' schop!
Schavuit! is dat voorzichtig weezen,
Dat gy u laat zo ligt beleezen?

JORIS.

Och! och! Sinjeur! vergeef het my.
Het is zo maklyk niet als jy
Wel denkt, of nagaat in gedachten,
Het geld heeft drommels groote krachten.
Wie weet of jy je-zelv' wel niet

6 DE ONTWAPENDE

Door 't geld liet brengen in 't verdriet,
Probeer het eens.

FILIBERT.

Ik zal 't probeeren,
Om u standvastigheid te leeren.
Ga heen, en spreek my dan eens aan;
Ik zal voor u op Schildwacht staan,
En Joris zyn.

JORIS.

„'t Zal my verlangen,
„Of hy zich niet zal laten vangen.

Joris, gaat heen en komt by Filibert.

Dag Joris! Ita je hier alleen?

Mag ik eens by de Juffrouw?...

FILIBERT.

Neen!

Vertrek! ik zou dat nimmer dulden.

JORIS.

Maar hoor, 'k zal honderd duizend gulden
Aan jou present doen.

FILIBERT.

Ai! gantsch bloed!

Schavuit! Laat af, dat is niet goed!
Want zo veel geld zou elk doen dwaalen,
En ligt den vroomsten overhaalen.
Foei! is dat bieden!.....

JORIS.

Maar je kunt,
Daar aan de kracht zien van de Munt,

FILIBERT.

't Is waar; maar hoor 't zal nooit geschieden,
Dat iemand zo veel geld zal bieden,
Men zal veel eer door vleijery
Of dreigen....

JORIS.

Neen! ik zweer je by

SCHILDWACHT. 7

Myn vroomheid, dan zal niemand trekken.
 Want kyk, ik bin niet van de gekken;
 Als iemand vleit of dreigt, dan ben
 Ik doof, en hou me Luikes; en
 Als jy het tegendeel zoud gisfen,
 Neem maar de proef, het zal je missen.

FILIBERT.

Welân.

Hy gaat te rug en keert weder.

Dag Joris! goede Vrind,
 Ik weet je bent oprecht gezind,
 Maar ik verzoekje, en ik bezweerje,
 Ei laat my eens in huis....

JORIS.

Weg, scheerje!

'k Ben doof en hoor niet wat je zecht.
 Loop heen, je bent hier niet te recht.
 Wel nou, wat zegje?

FILIBERT.

't Is te pryzen,
 En goed om iemand af te wyzen.
 Maar als ik met een dreigement
 Nu kwam, en zei: weg malle Venn!
 Gy zult my uit het huis niet keeren;
 Of 'k zal u helder bastonneeren.
 Ik wil in huis, het gaat ho: 't gaat.

JORIS.

'k Versta geen woordje Kameraat!
 'k Ben doof, ik laat me niet verschrikken,
 Al raas jy nog zo; poe!

FILIBERT.

De pikken!

Dat 's braaf, zo is het goed; nu ga
 Ik heel gerust, en zal zo dra
 Ik kan, hier weder by u weezen.
 Doe zo; dan heb ik niet te vreezen,

J O R I S.

Dan is het mogelyk een ander.
Maar wie 't ook zy, je hoeft 'er geen
Gedachten op te maaken, neen!

L U C I L L E.

Dat zal zo veel te beter weezen.
Wyl my geen Vreijer kan beleezen.
Maar luister Joris! ik verzoek,
Dat ik eens ginder op den hoek
Een boodfchap doen mag.

J O R I S.

Selleweeken!
Ik bin zo doof. Ik hoor geen fpreeken.

L U C I L L E.

Ik ben zo dadelyk weer hier.
Verfta je 't niet?

J O R I S.

Wel neen, geen zier.
Ik ben zo doof gelyk een kwartel,
Als jy van uitgaan fpreekt, dies fpartel
Daar maar niet tegen.

L U C I L L E,

Wel ik zal
En wil het doen, dat 's eens voor al;
Of 'k zweer, gy zult het u beklagen.

J O R I S.

Jouw dreigen kan my niet verftagen,
En maakt me nog veel doover; ja
Ik weet het best, dat jouw Papa
My heeft belaft om op te pafsen;
En daarom maak maar geen grimaffen
En ga in huis; want als hy kwam,
En jou hier op de ftraat vernam,
Zou hy jou, vrees ik, flecht onthaalen.

L U C I L L E.

Ik zweer, ik zal u dat betaalen.

VIERDE TOONEEL.

JORIS.
 Ja doe je dat. Het was nog goed,
 Dat zy myn eerlyk vroom gemoed
 Niet door het geld zocht te beweegen;
 Want dan had ik weer zeer verleege
 Gestaan, dewyl het drommels geld
 De Menschen onweérstaanbaar kwelt.

VYFDE TOONEEL.

LEANDER, FLIP, JORIS.

DE FLIP
 De droes, daar staat die fyne Joris,
 Nu vrees ik dat ons werk te loor is,
 En dat je niet in huis geraakt,
 Zo dat onze aanslag blyft gestaakt.

LEANDER.

Men dient een middel uit te vinden,
 Om hem zyn oogen te verblinden;
 Want nu 't geval my dat geluk
 Verschaft in 't midden van myn' druk,
 Dat Filibert juist uitgegaan is,
 Moet zich myn hart dat zeer belaën is
 Om myn Lucille, daar ook van
 Bedienen, als het weezen kan.

FLIP, *zich bedenkende.*

Ik weet al raad, wil maar niet vreezen,
 Als gy maar kunt voorzichtig weezen.
 'k Zal Joris houden aan de praat,
 En als zyn rug naar u toe staat,
 Moet gy subtiel ten huize in sluipen,
 En daar u zaaken zien te kuipen,
 Om met Lucille op staandevoet

S C H I L D W A C H T. II

„ De vlucht te neemen.

LEANDER.

„ 't Is heel goed.

„ Zie maar of gy hem kunt verrassen,

„ Ik zal wel op myn zaaken pasten.

FLIP, tegen Joris.

Dag, beste Maat! hoe staat het al?

Vind ik je hier zo by geval?

JORIS.

Och, Broër, je bent verkeerd. Wie ben je?

FLIP.

Is dat nog vraagens waard? ik ken je

Van ouds, en jy my ook, zo 'k meen.

JORIS.

De Drommel breek me hals en been,

Als ik je ken.

FLIP.

Wel hoe bespotje

De Goôn, en houje my voor 't zotje?

Want immers hebben wy malkaër

Gekent, laat zien, wel twintig jaar.

Dies vraag ik jouw met recht verschooning.

Maar appropo! is dat jouw wooning?

Flip draait Joris om, terwyl sluipa

Leander in huis.

Dat is gewis een kostlyk huis!

JORIS.

Och neen, Broër Lief! je hebt abuis.

Daar woont, om 't jou wel uit te leggen,

Geurt Joosten. Maar je moet me zeggen,

Hoe jy me kent?

FLIP:

Als 't daar aan schort,

Zal ik je helpen in het kort,

En maklyk uit die dooling redden.

Zie daar ik zou wel durven wedden,

Dat

DE ONT W A P E N D E

Dat jy, als jy me recht beziet
My kent: ken jy my nu nog niet.

*Hy draait Foris om, terwyl Leander
en Lucille het buis uitgaan.*

JORIS.

Neen zeker niet, je moogt vertrouwen. . . .

FLIP.

„Ik merk de zaak is al behouwen.

Nu luister dan, ik zal je doen

Vertaan, 't geen jy niet kunt vermoën.

Toen wy te saam' nog schoole gingen

By die Matres, en zo veel dingen

Bedreven hebben tot vermaak.

Toen wy zo menig samspraak

Daar over. . . . Is jou dat vergeeten?

Of wilje dat voor niemand weeten!

Hy neemt hem den hoed af.

JORIS.

Ja maar, je neemt myn' hoed. . . .

FLIP.

Ik zal

Jou dan in 't kort het gantsch geval

Verhaalen. Wel wie zou dat droomen?

Kan jou dat niet te binnen komen?

Wat was die tyd der Jeugd ons zoet!

Ik kan. . . .

JORIS

Ja, maar, je neemt myn' hoed.

FLIP.

Nu nog niet denken aan die dingen,

Of my van lagchen niet bedwingen.

En dat je 't zo vergeet! . . .

JORIS.

Loop Vent!

Ik zeg, ik hebje nooit gekend.

Geef maar myn' hoed of jy moogt schrikken.

FLIP.

FLIP.

Hoe! word je kwaad! Loop naar de pikken.
Je bent een Gek! Ik groetje Vriend.

JORIS.

Myn hoed, myn hoed! Jou Hoerekind!
Help! Dieven! wil de Dieven keeren,
Om hen het steelen af te leeren.

ZESDE TOONEEL.

FILIBERT, JORIS.

W FILIBERT
el hoe! wat is 'er gaans.

JORIS.

Sta by!

Help! Dieven! help! verradery
En schending op des Heeren Straaten!

FILIBERT

Hoe tier je zo als uitgelaten?
Wat scheelt 'er aan? is dan myn Kind
Gestoolen? dat je zo ontzind
Te werk gaat.

JORIS.

Neen, Sinjeur, 't is slimmer.
Een asfurantie, die men nimmer
Gelooven zou. Een vreemde Vent
Komt hier zo by geval omtrent,
En spreekt my aan als ouwe Kennis,
En neemt met Recht- en Wetten schennis
Myn' hoed of, en loopt daar meê deur.

FILIBERT.

Loop Gek! is 't anders niet?

JORIS.

Sinjeur!

Wat zegje? hoe! myn' hoed te steelen,
Dat ik het zie! kan dat niet scheelen?

Een

14 DE ONTWAPENDE

Een schoone hoed, van zo veel deugd,
 En die ik reeds in myne Jeugd
 Gekocht heb, en zo lang gedraagen,
 Is die niet waardig te beklaagen?

FILIBERT.

Hoor, staan de zaaken anders goed,
 Dan zal ik u een' nieuwen hoed
 Verëeren, houje maar te vreedden.
 Ik zal terstond naar binnen treden,
 En zoeken naar een andren.

ZEVENDE TOONEEL.

JORIS.

Och!

Dat is wel goed; maar 'k zeg als nog
 't Is schelmery; 't is niet te dulden!
 Myn' hoed, die my een' enklen Gulden
 Gekost heeft, ja myn' Zondags hoed
 Zo kwyt te zyn! wat tegenspoed!
 'k Zal 't aan den Schout gaan overbrieven.

AGTSTE TOONEEL.

FILIBERT, JORIS.

H FILIBERT, *van binnen*
 Help, Dieven! Dieven! houd de Dieven!

JORIS.

Is ook de Dief in huis, Sinjeur?

FILIBERT, *uitkomende.*

Neen, Schurk! och neen! hy staat 'er veur.

Gy hebt myn Dochter laten rooven!

JORIS.

Sinjeur! dat moetje niet gelooven.

F I L I B E R T.

Waar is ze dan, zeg, Vagebond?
 Is dat oppassen, Schurk! gy Hond!
 Gy Schelm! waar is myn Kind gebleven?

J O R I S.

Sinjeur, ik zweer je by myn leven,
 Dat ik ze niet heb uit zien gaan.

F I L I B E R T.

Ja, ja gy hebt my schelins verraên,
 En zeker geld daar voor ontfangen.

J O R I S.

Och neen, Sinjeur, ik laat me hangen,
 Als ik een' penning heb gezien.

F I L I B E R T.

Hoe Drommel kon het dan geschiên?

J O R I S.

Het binne meuglyk Toverstrecken;
 Want anders was my iets gebleken.

F I L I B E R T.

Kom, gaan wy naar den Schout, die zal
 Ons bystaan in dit noodgeval,
 En met zyn Dienaars alle hoeken
 Van deeze gantsche Stad doorzoeken.

J O R I S.

De Droes, Sinjeur, dat is heel goed,
 Ligt vind de Schout dan ook myn' hoed?

N E G E N D E T O O N E E L.

F L I P.

Hoe! Joris is hier niet, dat 's wonder!
 Maar 't geen my 't meest en in 't byzonder
 Vreemd voorkomt, is, dat ik myn' Heer
 Niet vind, waar ik my wende of keer.
 'k Heb overal schier rondgelopen.
 In welk een gat is hy gekropen

Met

Met zyn Lucille? of zou hy voort
 Met haar in eenen veilgen oord,
 't Gezicht der Menschen zyn ontweken?
 Om invifibel haar te fpreken!
 Want hy is al een vuurge Haan.
 Maar neen, ik zie daar komt hy aan.

TIENDE TOONEEL.

LEANDER, FLIP.

FLIP.
Mynheer, nu hebt gy niet te zorgen.
 Hebt gy Lucille wel geborgen?

LEANDER.
 Helaas! 't is alles weér te niet.
 Ik raas van hartszeer en verdriet.

FLIP.
 Hoe dat? wel dat zyn schoone grapperi.

LEANDER.
 Zo als ik wilde in 't rytuig stappen,
 En vluchten met haar uit de Stad,
 Komt Filibert juist op het mat,
 Met Schout en Dienders; en die hadden
 My wis gekregen by de kladden,
 Indien ik op het eerst gerucht
 Dit groot gevaar niet was ontvlucht,
 Dus zie ik al myn hoop vervlogen!
 Myn Lief is weder in 't vermogen
 Van haaren Vader. Ach! Wat raad?
 Ik ben in een' rampzaalgen staat.

FLIP.
 Geen nood, ei stel u slechts te vreedten.
 Men denke op andre listigheden.
 Het spyt me wel, dat dit zo slecht
 Is uitgevallen, maar uw Knecht
 Is nog niet t'vande raad: Ik zweerje

Dat

Dat ik die kool zal stooven eerje
 Daarom zoud denken, stel u maar
 Gerust, daar is nog geen gevaar.
 Ik zal Heer Filibert wel paaijen,
 En hem een rad voor de oogen draaijen.
 Hy procedeert, en moet gestaag,
 Ten minste viermaal alle daag,
 By d'Advocaat zyn, om te hooren.
 Wat uitslag aan hem is beschoren:
 Ik zal my daadlyk gaan verkleên,
 En loopen als een kruijer heen,
 En brengen hem met veel verblyding,
 Als onbekend, die goede tyding;
 En zeggen hem dat hy 't Proces
 Gewonnen heeft, en ik expres
 Van d'Advocaat ben uitgezonden,
 Om hem de boodschap te verkonden;
 En dat hy ook op staande voet
 By deezen Pleitheer komen moet.
 Terwyl hy dan daar heen zal loopen,
 Staat ons de baan als voren open:
 Dewyl ik Joris ligt een rad,
 Voor de oogen draaijen kan; opdat
 Gy wederom in huis moogt raaken,
 Om daar uw dingen klaar te maaken.

LEANDER.

Ach Flip! zo 't mooglyk weezen kon.....

FLIP.

Ja, zeg ik; dat ik eens verzon,
 Is nooit gemist; wil maar niet vreezen.
 Gy zult van daag bezitter weezen
 Van uw beminde, of 't zal me aan magt
 Ontbreeken, daarom staak u klagt,
 En pas maar schrauder op de veter,
 En overleg uw zaaken beter.
 Maar zacht... Laat ons ter zyde gaan,
 Want Filibert komt herwaards aan.

B

E L F-

DE ONTWAPENDE
ELFDE TOONEEL.

FILIBERT, LUCILLE, JORIS.

GY schandvlek! wie zou die gedachten,
Dat s'hood bestaan van u verwachten?
Dat gy uw' Vader dus ontvlied.
Ontaarde pry! schaamd gy u niet?

LUCILLE.

Och Vader, wil u niet verstooren!
Ik zal myn onschuld u doen hooren.
Ik ben geroofd met veel geweld,
En ben nog bitterlyk ontsteld.
Ja, 'k dank den hemel t'allerstonden,
Die u nog heeft van pas gezonden;
Want ik bemin dien Rover niet,
Die my wou helpen in 't verdriet.

FILIBERT.

Hoe! was 't dan tegen uwe wille,
Dat gy dus wierd vervoerd, Lucille?

LUCILLE.

Ja Vader lief. Had Joris maar
Wat beter opgepast.....

JORIS.

Zie daar!

Ik docht het immers zonder zeggen,
Dat zy de schuld op my zou leggen.
Sinjeur, geloof me op trouw en eer,
En als je 't niet gelooft, ik zweer,
Dat ik haar niet heb weg zien rooven.
Maar 'k zou warentig haast gelooven,
Dat iemand heeft dat werk verricht,
Om dat hy zag, dat hy my ligt
Kon over, wyl ik geen geweer had,
En hy dan zo veel kans te meer had,
Dat 's ook de reden wis geweest,

Dat

Dat my die schelm niet heeft gevreesd,
Die my den hoed heeft afgestoen;
Ja zeper, dat zal by myn zoolen,
De kool zyn.

FILIBERT.

Als het daar aan leid,
Dan is 'er ook geen zwaarigheid.
Als 't weer beurt zal men dat wel schikken;
En maken dat ze voor u schrikken.
Ik heb geweer genoeg.

JORIS.

Dat 's waar,
't Gezicht-alleen zal hen doen vlieden.
„ Wyl Dieven toch geen peper bieden!

FILIBERT.

Als gy maar wel past op het stuk....

T W A A L F D E T O O N E E L.

FLIP, *als een Kruijer*, FILIBERT, JORIS,
LUCILLE.

GELUK... *FLIP, stamerende.*
Geluk... Heer Filibert... geluk!

FILIBERT.

Wel Vreijer?

JORIS.

Wie zou dat verzinnen,
Dat jy... 't Proces zo ligt zoud winnen?...
Heer Grypgeld... zend me.... hier na toe,
Om 't jou te zeggen, en....

FILIBERT.

Wel hoe!

Ik heb hem flus nog zelf gesproken:
Toen heeft 'er nog veel aan ontbroken:
Ja zelf hy zei, 't had nog geen schyn
Van winst voor my.

FLIP.

Dat kan wel zyn...
 Hy was 'er zelf eerst... om verlegen;
 Maar... heeft de tyding zo gekregen...
 Van 't Hof, en... hy verzoekt Mynheer,
 Dat jy eens... spoedig, gints en weér,
 By hem wilt komen, om de brieven...
 Te... leezen, als... 't je zou gelieven.

FILIBERT.

Goed, Vrind: zeg aan den Advocaat,
 Dat ik terstond inmediaat
 Zal by hem zyn.

FLIP.

Het... zou maar weezen,
 Om zelf de brieven... eens te leezen...
 Want kyk, Mynheer, hy... wouje graag
 De brieven.... die hy uit den Haag
 Zo... strik straks... heeft ter post ontfangen...
 Vertoonen; hy... is vol verlangen...

JORIS.

„ Dat komt me wonder voor Die Vent
 „ Gelykt zo waar heel pertinent
 „ Op dien my heeft myn' hoed ontnomen.

FLIP.

Nou dan... je zult... dan strakjes komen;
 Heer... Filibert? het is maar... om...
 De brieven. ..

FILIBERT.

Ja, ik kom, ik kom;
 Groet d'Avocaat van mynent weegen.

FLIP.

Ik zal... myn boodschap wel ter degen
 Verrichten. Nou..., ik groetje dan.

FLIP, gaat heen en komt weder.

Kom... toch zo haastig... als je kan.
 Want kyk, de brieven... meê te neemen,
 Dat

Dat zou....

FILIBERT.

Leg maar niet meer te teemen,
Ik kom zo daadlyk,

FLIP.

Dan is 't goed....

Nou... goeijen dag.

FLIP, *gaat heen en komt weder.*

Mynheer je moet....

Het dan vooräl... toch niet vergeeten.

Want all' de brieven... moet je weeten....

FILIBERT.

Ja, ja! ik heb u wel verstaan,

Dies wil niet langer talmen aan

Myn hoofd.

FLIP.

't Is wel .., ik ga dan heenen.

D E R T I E N D E T O O N E E L.

FILIBERT, LUCILLE, JORIS.

JORIS.

De drommel breek jou hals en beenen!

FILIBERT.

Hoe dat?

JORIS.

Om dat, zo waar ik spreek,
Die Vent myn' Hoede-dief geleck.

FILIBERT

Loop, loop, dat zyn maar viezevaazen.
De Dieven zyn heel andre Baazen,
En deeze Knecht dat was een bloed,
En al te onnozel om uw' hoed,
Wyl 't nog niet donker was, te steelen.
Ook kan het nu zo veel niet scheelen,
Nu ik 't Proces win, zal ik strak

DE ONTWAPENDE

Een' andren hoed, en een nieuw pak,
By smousfen Izaak voor u koopen,
Dat 's immers beter zou ik hoopen?

JORIS.

Sinjeur, ik hou my aan jouw woord.

FILIBERT.

Ik zal het doen, maar ik moet voort
Naar d'Advocaat, het kan niet wachten;
Men moet zyn voordeel niet verachten.
Lucille! kom, gaat gy in huis,
Het is hier op de straat niet pluis,
Dewyl die snoode guit Leander,
Bekend is voor een' strikkenspander.

Tegen Joris.

En gy, wacht hier een oogenblik,
Opdat ik u geweër beschikk'.

JORIS.

't Is wel Sinjeur.

VEERTIENDE TOONEEL.

JORIS.

Dat gaat voorzeker
Nog taamlyk heen, zei de Apotheeker,
En maakte een Daalder van een duit.
Want nou Sinjeur kordaat besluit
My een heel pak en hoed te schenken,
Hoef ik op geen verlies te denken.

VYFTIENDE TOONEEL.

FILIBERT, JORIS.

Daar Joris, daar 's een Degen met
Een Piek, een Muts, en Zwaard.

J O R I S.

Beget,

Sinjeur , dat 's goed. Nou mag hy schroomen,
 Die my hier stout durft nader komen!
 Hy zal het eerste stootje van
 Myn Piek heel net gevoelen, dan
 Een' fellen steek van mignen Degen:
 En als hy dood is neêrgezegen;
 Hak ik hem met myn' Sabel voort
 Aan klyne picsjes.

F I L I B E R T.

Hou uw woord,
 En doe maar zo; pas wat te raaken.
 Maar gy moet u niet schuldig maaken,
 Door een' onnozelen te doên;
 Want dat is door de wet verboôn.
 Gy moet vooraf u laten hooren,
 En roepen: Werdaar! van te vooren.
 Zo gy dan aan de stem gewis
 Kunt hooren, dat 'er Vyand is,
 Stoot dan maar toe, en wil niet vreezen,
 Laat de eerste stoot de beste weezen.

J O R I S.

't Is wel, Sinjeur, ga jy maar heen,
 'k Zal dat wel draaijen, zo ik meen.
 Of zo je 't eerst eens wilt probeeren,
 Ga maar je gang, ik zal je keeren.

F I L I B E R T.

Laat zien, of gy uw les wel kent.

Filibert roept van verre.

Hou, holla!

J O R I S.

Werdaar?

F I L I B E R T.

Vyand.

DE ONT W A P E N D E

J O R I S.

Vent

Vertrek van hier! of 'k zal je booren.
Door 't lichaam dat jou zien en hooren
Vergaan zal.

F I L I B E R T.

Zo, dat 's braaf. Ik prys

Uw' moed. Nu op een andre wyz'

Filibert roept van verre.

Hou, Holla!

J O R I S.

Werdaar?

F I L I B E R T.

Vrind.

J O R I S.

Treë binnen;

Men moet zich daar niet in verzinnen,
Want Vrinden zyn ons aangenaam.

Wel nou! ben ik nou niet bekwaam,
Sinjeur om Vyanden te keeren,
En Vrinden wel te merketereen?

F I L I B E R T.

Gewis, nu ga ik heel gerust;
Maak maar dat gy het niet verbrust.

Z E S T I E N D E T O O N E E L.

J O R I S.

Ik heb geen' nood, ô selleweeken!
Nou ik een' Vyand aan zyn spreken
Moet kennen, ben ik niet eens bang!
Ik vrees voor 't geld, maar voor geen' dwang.
Wie zou, my dus ziende in het Wapen,
Niet schrikken, al lag ik te slaapen?
Nou lyk ik wel een Granedier,
Of ander soort van Cavalier.

Maar

Maar zacht, ik moet myn les onthouwen,
Ik durf niet al te vast vertrouwen
Op myn marmorie... laat eens zien...

ZEVENTIENDE TOONEEL.

LEANDER, FLIP, JORIS, *in gedachten.*

FLIP
 „ Mynheer pas nu wel op, bedien
 „ U toch vooral van dees pasfagie,
 „ Dat gy; terwyl ik de couragie
 „ Van Joris eens stel op den toets,
 „ Ten huize in sluipt.

LEANDER.

„ Als gy maar moeds
 „ Genoeg hebt om het uit te voeren;
 „ Ik zal wel op myn' aanslag loeren.

FLIP.

„ Dan is het wel, ik vang dan aan.

JORIS, *terwyl Flip hem als een' geest nadert.*

Ik heb het recht, nou zal 't wel gaan.
 'k Zal myn couragie wel vertoonen,
 En my niet met een blaas met boonen
 Verjaagen laten als een' Uil;
 Want als ik kwaad word, ben ik vuil.

Opziende.

Maar zacht, de droes wat zie 'k van verr' daar!
 Och, 't is een Spook! och, Werdaar!.... Werdaar...
 Oey! Werdaar!. Werdaar!.. Werdaar!.... Och!
*Terwyl Joris boe langer boe zachter
 Werdaar roept, neemt Flip hem zyn
 geweer en kleederen af, en Leander
 sluipt in huis.*

Ben ik al dood, of leef ik nog!
 Ligt ben ik al van schrik gesturven.

DE ONTWAPENDE

Ô Pompernikkel! wie zou durven.
 Een' Geest of Nikker weêrftand bién?
 Men zegt, men heeft nooit Spook gezien,
 Maar dat zyn logens. Och Sintfelten,
 Nou ryd de droes gewis op stelten;
 En is door 't midden van de lucht
 Met kleêren en geweer gevluht.

AGTTIENDE TOONEEL.

FILIBERT, JORIS.

FILIBERT.

Ô Schelm! die my hebt voorgelogen
 En ook zo schandelyk bedroogen!
 Want Grypgeld heeft my niet ontboôn,
 En myn Proces staat niet zo schoon.
 Och, kende ik u, ik zou my wreeken,
 En u den hals en beenen breeken!
 Maar ahtze, wat 's dit?... ik ben bevreesd.
 Hoe! is dat Joris of een Geest?

JORIS.

Sinjeur ik ben het wel ter degen.
 Geloof me, maakje niet verleegen.
 'k Ben Joris nog, bezieme vry.

FILIBERT.

Hoe, is het droom of spokery,
 Hoe kom je naakt? wat 's dat te zeggen?

JORIS.

Dat weet ik jou niet uit te leggen.
 't Is Hexery, 't is Spook, het is!.....
 Ja 'k beef nog van ontfteltenis!

FILIBERT.

Maar waar is al uw goed gebleven?
 Zeg Joris, wil my antwoord geeven.

JORIS.

Ik weet het niet Sinjeur, hoe 't kwam;

Het

Het was de Geest die 't my ontnam,
Het Spook.....

FILIBERT.

Wat Spook? Ô bloemerharten!

Wat zyn dat weêr voor nieuwe parten!

JORIS.

Een Spook, of Geest, of Bytebauw
Bragt my zo drommels in het naauw,
En heeft my al myn goed ontnomen,
En myn Geweer.

FILIBERT.

Ik ben vol schroomen.

De zaaken gaan hier wis niet pluis.

Waar is myn Dochter?

JORIS.

Wel in huis.

FILIBERT.

In huis? Laat zien, dat moet ik kyken:

*Filibert gaat binnen en komt schielyk
weder uit.*

Och help! och help! ik zal bezwyken.

Een Kaerel in myn huis! Verraad!

Helpt Buuren, eêr het is te laat!

JORIS.

Sinjeur, dat zal het Spook zyn, zeper,

Dat nou nog komt om al jouw peper.

FILIBERT, *bem stootende.*

Wat Spook, gy zyt een Schurk, een Guit!

Gy hebt al weer het werk verbruid.

Gy hebt Leander ingelaaten.

Wat kan nu al myn zorgen baaten?

Nu staan de zaaken heel verkeerd;

Hy heeft myn Dochter wis ontêerd,

Ofhaar bepraat door list en laagen.

Och moest ik in myn oude dagen

Zo ongelukkig zyn!

DE ONTWAPENDE
 NEGENTIENDE TOONEEL.
 FILIBERT, LEANDER, LUCILLE, JORIS.

LEANDER.

Mynheer

Bedaar, ik ben een Man van Eer;
 Uw Dochter is nog als voor deezen.
 Maar wyl ik haar heb uitgelezen,
 En zy my weder mint, zo doe
 My de eer, en sta ons Huwlyk toe.
 Ik bid gekniel: heb mededoogen,
 En zyt met onze min bewogen!

LUCILLE, ook knielende.

Ja Vader lief, vergeef het my!
 't Geen ik flus zei, was veinzery.
 Leander kan myn oog behaagen,
 Ik wensch myn hart hem op te draagen.

FILIBERT.

Ja wel, ja wel, wat gaat my aan!
 Wat zal ik doen?

JORIS.

Ik zou je raên.
 Sitjeur, dat jy ze maar liet paaren,
 Dan zyn wy vry van al 't bewaaren.

FILIBERT.

Gy zegt zo wat... ik sta het toe,
 Ik ben dat hasfenbasfen moc.
 Staat op myn Dochter en Leander!
 Leeft lang te samen met malkander.

LEANDER.

Mynheer, wat ben ik u verpligt.
 'k Zal toonen dat ik nimmer zwicht
 In dankbaarheid, de tyd zal leeren....

FILIBERT.

Maar dat nu Joris al zyn kleêren
Zo kwyt moet zyn...

LEANDER.

Vrees daar voor niet,
Het is slechts uit vermaak gefchied.
Myn Knecht heeft zulks uit jok bedreven,
En zal hem alles wedergeeven.
Hou Flip!

TWINTIGSTE TOONEEL.

FILIBERT, LEANDER, LUCILLE, FLIP,
JORIS.

M FLIP.
Mynheer.

LEANDER.

Breng hier het goed,
Dat gy aan Joris geeven moet;
De zaak is klaar, ik ben volkoomen
Gelukkig.

FLIP.

Wel wie zou dat droomen?
Daar is je plunje, Joris maat!

JORIS.

Jy was het Spook dan, Kameraat,
En ook de Kruijer ongelogen,
Die myn Sinjeur zo heeft bedrogen,
En die myn' hoed stal openbaar.

FILIBERT.

Dat lykt wel zo.

FLIP.

Het is ook waar,
Mynheer, wil my die daad vergeeven,
Ter gunste van myn' Heer bedreven.

FILIBERT.

Terwyl de zaaken nu zo staan,
 Vergeef ik 't u; kom laat ons gaan,
 En op het goed succes eens drinken.

FLIP.

Ik heb al dorst, geen woorden klinken
 My aangenaamer in het oor.
 Kom Joris maat! dat gaatje voor.

JORIS.

Ik volgje, en meen voor al dat woelen,
 Den schrik eens van myn hart te spoelen.
 Maar hoor: ik zweer, dat ik voortaan
 Den brui heb van 't op Schildwacht staan!

E I N D E.

